

ELTE Hírek

Az Eötvös Loránd
Tudományegyetem lapja

2016. DECEMBER | HÍREK, FEJLESZTÉSEK, BESZÁMOLÓK EGYETEMÜNK VILÁGÁRÓL | WWW.ELTE.HU

KARÁCSONYI
SZÁM

KONCERT

Zene füleinknek

ELTE

Kevés művészeti ág képes olyan szintre emelni az ünnepi időszakot, mint a zene... Ezt bizonyítja az is, hogy az ELTE Művészeti Együttes már harmadik alkalommal két karácsonyi koncerttel is készül az idén. Kovács László, az Eötvös Művészeti Együttes igazgatója, karmestere mesél a részletekről.

FOLYTATÁS A 6. OLDALON

PRAKTIKÁK

A pompázó zöld

ELTE

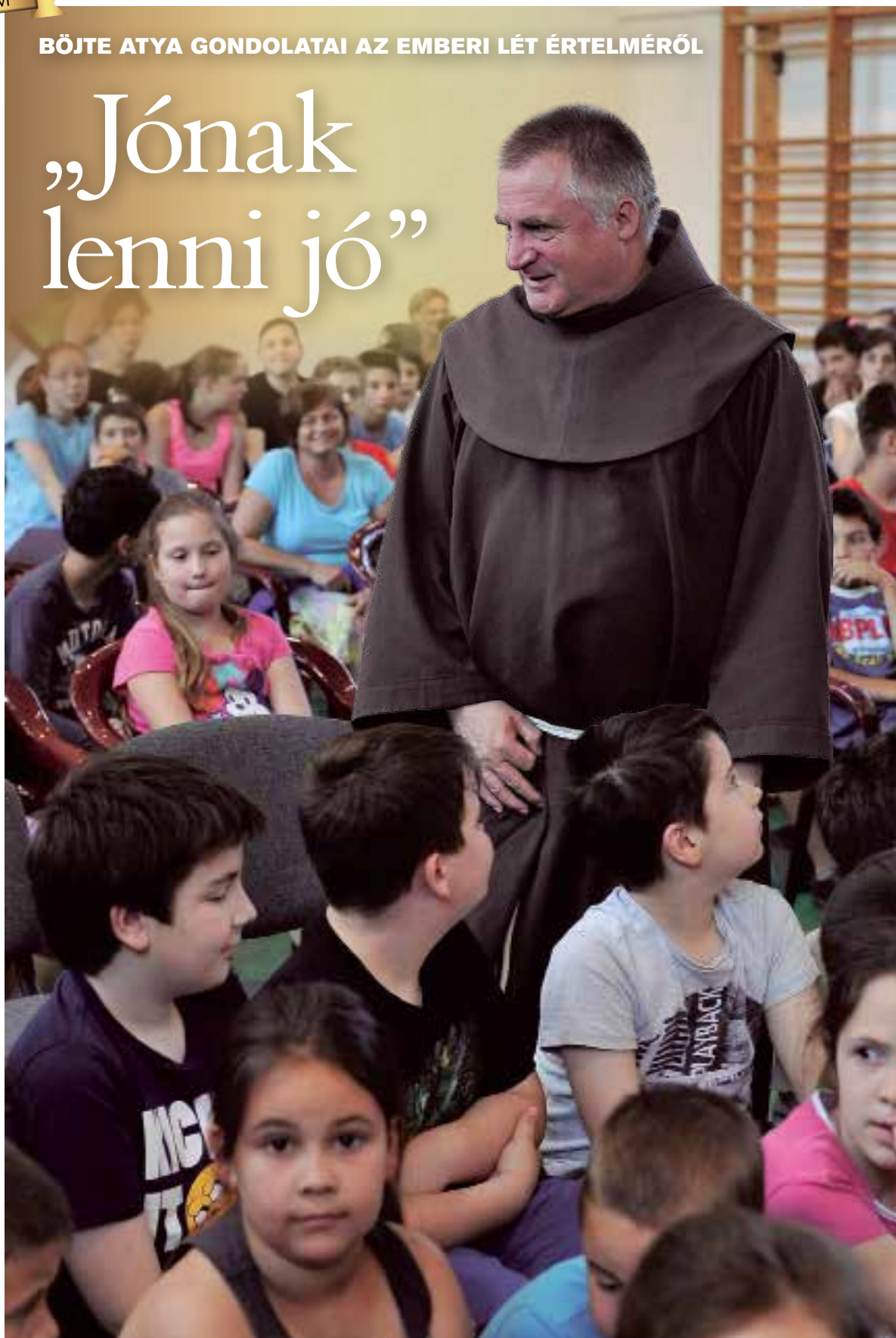

Egy picit odafigyeléssel tovább marad szép a karácsonyfa. Ehhez azonban nemcsak a kivágás idejére, hanem a megfelelő előkezelésre és a szoba hőmérsékletére is érdemes odafigyelni – mondta lapunknak dr. Orlóci László kutatótanár, az ELTE Fűvészkert igazgatója.

TANÁCSOK ÉS PRAKTIKÁK A 7. OLDALON

BÖJTE ATYA GONDOLATAI AZ EMBERI LÉT ÉRTELMEÉRŐL

„Jónak lenni jó”

FOTÓ: MTI

ELTE

A Dévai Szent Ferenc Alapítvány megálmodóját, Bőjte Csabát senkinek sem kell bemutatni, azt talán annál inkább, hogy a szervezet milyen célok mentén és milyen körülmények között dolgozik Romániában. A ferences rendi szerzetest az alapítvány mindennapjairól kérdeztük.

– Huszonöt éve kerültem Dévára, éppen akkor, amikor a kommunista rendszer megdőlésével párhuzamosan a romániai ipar is összeomlott. Ez a mindennapokban úgy csapódott le, hogy rettentő sokan

elvesztették a munkájukat, aminek következtében egyre több gyerek kóborolt az utcákon. Ez nekem hamar feltűnt, és néhányat befogadtam közülük, a létszám pedig folyamatosan bővült és bővült. Addig-addig, hogy a szervezetünk ma már hatóságilag engedélyezett gyermekvédelmi szolgálatként működik. Ez azt jelenti, hogy Romániában 83 épületünk van, amelyekben jelenleg 2138 gyermeket gondozunk. Az évek alatt 5600-nál is több fiatalok fordult meg az alapítványnál.

FOLYTATÁS A 5. OLDALON

SZOCIÁLPOLITIKA

„Minden mindennel összefügg”

ELTE

Hároméves mandátumának félidejéhez érkezett Juhász Gábor, az ELTE Társadalomtudományi Karának vezetője. A dékán az ELTE Híreknek adott interjújában elmondta, sikerült olyan csapatot toboroznia, amely táv-

latokat is képes teremteni a kar számára. Ötletekből nincs hiány: a TáTK-n angol nyelvű alapképzés indulhat, de arra is van remény, hogy végre önálló épületbe költözhessenek.

FOLYTATÁS A 4. OLDALON

INTEGRÁCIÓ

Bővülő portfólió

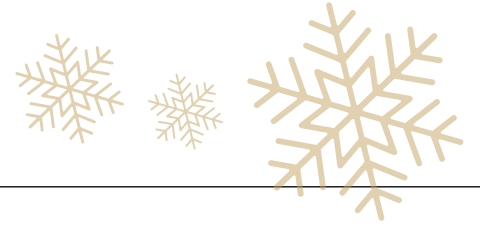
ELTE

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma kezdeményezte, hogy a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara jövő év elejétől az ELTE részeként működjön tovább. Az integráció jól illeszkedik az ELTE hatályos, a fenntartó által jóváhagyott intézményfejlesztési tervébe.

FOLYTATÁS A 3. OLDALON

HÍREK | JÓ SZOLGÁLAT

MIKULÁS

Zsák, zsák, teli zsák

ELTE

Van egy nap az évben, amikor szünni nem akaró gyerekszivaj veri fel az Egyetem tér patinás épületének csendjét. Ilyenkor izgatott gyerekek vároznak a máskor tanárokkal, oktatókkal és vizsgákra készülő diákokkal zsúfolásig telt egyetem folyosóin.

Ahogy lenni szokott, a gyerekek már jóval a Mikulás érkezése előtt toporogni kezdtek, és többen még a rénszarvasfogatót is látni vélték az ablakból. Miközben az találgatták,

hogy a szakállas öregúr vajon milyen közel járhat, gondolatban már az ajándécsomagokat is kibontották.

Az apróságoknak az idén sem kellett csalódnuk: az ELTE-re ér-

kező Mikulás megrakott puttonnyal toppant be az árkádok alá. Az ünnepség kicsiknek és nagyoknak egyaránt tartogatott meglepetéseket: az egyetem sok-sok finomsággal, kézműves és kreatív programokkal várta munkatársai gyermekeit; a fergeteges hangulatot az Alma együttes biztosította.

A kicsik vidám dalokkal és mondókákkal kedveskedtek a Mikulásnak, aki persze minden gyereknek adott ajándécsomagot, majd kimért léptekkel felszállt a szánjára, és elrepült.

ADOMÁNYOK

Gyermekotthonoknak gyűjtött az ELTE

ELTE

Második alkalommal szervezett jótékonyági, ünnepi adománygyűjtést a Rektori Kabinet, amelynek eredményeiről Kecse Anna irodavezető, az akció szervezője beszélt lapunknak.

Kecse Anna kezdeményezésére tavaly szervezték meg először az ELTE Rektori Kabinet karácsonyi adománygyűjtését. Tavaly öt vidéki otthon lakói örülhettek az élelmiszereknek, és 120 ezer forint is összegyűlt a rászoruló gyerekek ünnepségeinek szebbé tételére. A gyermek- és lakásotthonoknak szánt ajándéktárgyakat, étkezési utalványokat és pénzbeli adományokat idén december elejéig gyűjtötték a szervezők.

– A gyűjtésnél mindent elfogadtunk, édességet, ruhát, élelmiszert, tárgyi ajándékokat és persze pénzbeli adományt is – mondta Kecse Anna, majd hozzátette: a megajándékozottak között szerepelnek majd fiú- és lányotthonok, illetve koedukált intézmények is. A felajánlásokat a szervezők minden esetben az adott helyszínrre szabottan válogatják szét és cso-

magolják be. A közvetlenül karácsony előtt kiszállított csomagok – a visszajelzések szerint – „valódi örömet” visznek a rászorulóknak. Kecse Anna elmondta, hogy csak olyan tárgyakat adományoznak, amelyek valóban használhatók és jó állapotúak, legyen szó akár cipőről, sapkáról, sálról vagy egyéb ajándékokról.

A befolyó pénzbeli adományokból a szervezők szintén fontos és hasznos termékeket vásárolnak. A tapasztalatok szerint sok ELTE-s ajándékozó maga megy el vásárolni – kimondottan a program kedvéért. A kabinet a „kevesebb több” elvét vallja, így a kisebb számú, de nagyobb értékű ajándékokkal szemben a több kisebb felajánlást tartották mindig is célravezetőnek.

SZERETETDOBOZ

Mert adni jó...

ELTE

Idén december 15-ig lehetett csatlakozni a Református Szeretetszolgálat Szeretetdoboz elnevezésű adománygyűjtő akciójához. Egyetemünk kiemelten kezelte a programot, számos ajándék gyűlt össze épületeink adománygyűjtő pontjain.

A kezdeményezéshez elsőként a Bibó István Szakkollégium csatlakozott, majd később a kancellária, a kollégiumok és az egyetem szolgáltató központja, így a jótékonyági program egyetemi szintűvé vált.

Az ELTE vezetése és a szakkollégium arra bátorította a kollégá-

kat és a hallgatókat, hogy keressék fel az adománygyűjtő pontokat, ahol egy-egy rászoruló családnak segíthetnek nagylelkűségükkel. A szeretetszolgálat elsősorban tartós élelmiszereket vár: cukrot, olajat, konzervet, lisztet, kakaót, teát, fűszereket és édességet. Emellett

örömmel fogadtak tisztálkodószereket és tisztítószereket: mosószert, öblítőt, fogkrémet, pelenkát, sampon, tusfürdőt.

Miután a dobozok megteltek, a szolgálat eljuttatja a rászoruló családoknak, hogy megkönnyítse számukra az ünnepi készülődést. Évente több ezer rászoruló részese a támogatók jóvoltából összegyűlt élelmiszerekben, ruhaneműkben és egyéb tárgyi eszközökben.

MI IS A SZERETETDOBOZ?

Környezetbarát anyagokból készült, ragasztószalag nélkül záródó alkalmas, amely többször felhasználható. Miután az adomány célba ért, a dobozt újra meg lehet tölteni.

MINDENNAPOK | KITÜNTETÉS ÉS FELELŐSSÉG

INTEGRÁCIÓ

Bővül az ELTE képzési portfóliója

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (Emmi) Oktatásért Felelős Államtitkársága által december 5-én kiadott közlemény szerint a fenntartó lezárta a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen (BMGE) kialakult helyzetet, amely álláspontja szerint nem tette lehetővé, hogy a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar (GTK) és a BMGE az oktatási-kutatási értékek

Az esetleges integráció várható következményeit az ELTE szakértői az elmúlt időszakban megvizsgálták. Ennek során figyelembe vették, hogy az elmúlt másfél évtized valamennyi jelentősebb felsőoktatási intézményrendszeri átalakításában folyamatosan felmerült a fenntartói igény arra, hogy az ELTE képzési és tudományos portfóliója ebbe az irányba bővüljön. Ennek egyik lépéseként is felfogható az ELTE Társadalomtudományi Karának nyitása az elméleti közgazdászok felé.

és hallgatói érdekek sérelme nélkül működjön tovább.

A vitás szituáció a fenntartó kérése ellenére, az egyetemen belüli érdekeltekkel folytatott párbeszéd eredményként sem rendeződött megnyugtató módon, ezért az Emmi kezdeményezte, hogy a BMGE GTK 2017. augusztus 1-jétől az ELTE részeként működjön tovább.

sadalomtudományi Karának nyitása az elméleti közgazdászok felé.

A lépés tehát nem ellentétes az ELTE hatályos, a fenntartó által is jóváhagyott intézményfejlesztési tervével. A BMGE GTK esetleges integrálódásával kapcsolatos kérdéseket az ELTE szenátusa lapzárta után, 2016. december 12-i ülésén tárgyalta.

ÁTADTÁK A REKTORI, EGYETEMI ÉS FŐISKOLAI TANÁRI KINEVEZÉSEKET

Közös hangok

Palkovics László hangsúlyozta: a magyar felsőoktatásnak nem pusztán a Kárpát-medencében, hanem nemzetközi viszonylatban is meg kell állnia a helyét. Mint mondta: „Azt szeretnénk, ha 2020-ra a hallgatók 15 százaléka nem magyar állampolgárságú lenne”.

A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen november 25-én megrendezett ceremónián az államtitkár nem hagyott kétséget afelől, hogy mindez kizárólag az oktatók segítségével érhető el. Szavai szerint egyetemi, főiskolai oktatóknak lenni egyszerre kitüntetés és felelősség, hiszen életük legfontosabb időszakában lehetnek hatással az emberekre. A jó egyetemi oktatók feladatát Igor Tamm Nobel-díjas orosz fizikust idézve határozta meg, aki úgy vélte: „A diák nem edény, amelyet meg kell tölteni, hanem fáklya, melyet meg kell gyújtani”.

Palkovics László hozzátette: az oktatók és a hallgatók kapcsolata természetesen kölcsönös. Nemcsak a diákok, hanem a tanárok is épülnek belőle – nem véletlenül szólítják *kollégáknak* a hallgatókat a felsőoktatási intézményekben és beszélnek közös munkáról.

ELTE

A magyar felsőoktatás egyik legfontosabb feladata, hogy nemzetközivé váljon – fogalmazott az Emberi Erőforrások Minisztériumának oktatásért felelős államtitkára a rektori, valamint az egyetemi és főiskolai tanári kinevezések átadásakor.

Rektori megbízást vehetett át:

Várnai Sándor Jakab	Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola
Melicz Zoltán	Eötvös József Főiskola
Németh Tamás	Pápai Református Teológiai Akadémia
Banyár Magdolna	Bhaktivedanta Hittudományi Főiskola

A ELTE kinevezett oktatói:

Dr. Szabó Attila	Pedagógiai és Pszichológiai Kar	egyetemi docens
Dr. Varga Zsuzsanna	Bölcseztudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Zólyomi Gábor	Bölcseztudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Csorba László	Bölcseztudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Sziklai Péter	Természettudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Mészáros Róbert	Természettudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Lichtenberger János	Természettudományi Kar	kutatóprofesszor
Dr. Meszéna Géza	Természettudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Csordás András László	Természettudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Bajtay Zsuzsanna	Természettudományi Kar	egyetemi docens
Dr. Urbán Róbert	Pedagógiai és Pszichológiai Kar	egyetemi docens
Dr. Varga Katalin	Pedagógiai és Pszichológiai Kar	egyetemi docens

SZOCIÁLPOLITIKA | FELÉRTÉKELT TERÜLET

JUHÁSZ GÁBOR, AZ ELTE TÁRSADALOMTUDOMÁNYI KARÁNAK VEZETŐJE

„A társadalomtudományok művelését nem adhatjuk fel”

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

– A dékáni interjúk szokásos kérdésével nyitunk: mikor fonódott össze a sorsa az ELTE-vel?

– A viszonyunk nem mai, hiszen 14 éves koromtól van közöm az ELTE névhez, gimnáziumi éveimet ugyanis a Trefort Ágoston elődjének számító intézményben töltöttem. Aztán 1986-ban felvételt nyertem az egyetem jogi karára, ahol 1992-ben végeztem Gönczöl Katalin tanítványként. Neki köszönhetem, hogy a társadalomtudományok berkein belülre keveredtem, őt ugyanis bevonták a szociális képzések kialakításába, és ő volt az, aki felvetette, hogy Ferge Zsuzsa témavezetőként segíthetné a kandidátusi felkészülésemet. Aztán elnyertem egy Tempus ösztöndíjat az Edinburghi Egyetemre, ahol szociálpolitikai mesterfokozatot szereztem. Hazatérésem után, 1994-től folyamatosan tanítottam, illetve kutattam, főleg a szociálpolitikai és a szociális jog terén. Addigra már volt alapom összehasonlítani a külföldi és a hazai viszonyokat.

– Ha már itt tartunk, mennyire ismert a magyar szociálpolitikai tudomány nemzetközi szinten?

– Nyilván van némi lemaradásunk, ugyanakkor már az ezredfordulóra sikerült elérni, hogy bekerüljünk a tudományterület nemzetközi vérkeringésébe. Ha szabad így fogalmaznom, az uniós csatlakozás környékén éltük a fénykorunkat, amikor a nyugati országokat hirtelen elkezdte érdekelni, milyenek is a jóléti államok Európa keleti felében. Ez az érdeklődés mára némileg alábbhagyott, így nagyobb erőfeszítéseket kell tenni a nemzetközi porondon való megjelenés érdekében.

– Össze tudná röviden foglalni, hogy miről is szól tulajdonképpen a szociálpolitika?

– Abszolút interdiszciplináris tudományról beszélhetünk, amely a gyakorlatban a társadalmi újraelosztás mikéntjét vizsgálja, főképp elvek és értékek mentén. Van egy praktikusabb oldala is, amely különböző megoldásokat tár fel. Különböző metódusokat ismerünk (a legismertebb talán a Bismarck-féle), de léteznek egyes rendszerek is, ilyen például a magyar. Hogy néhány konkrétumot mond-

Dr. Juhász Gábor

„A kar komoly átalakuláson ment keresztül, hiszen generációváltás zajlik.”

jak: foglalkozunk a hagyományos gondozási szükségletekben megfigyelhető változásokkal, a nyugdíjrendszer alakulásával vagy éppen a foglalkozáspolitikával. Minden mindennel összefügg, ez a tudományterületünk Ferge Zsuzsától elsajátított mottója is.

– Ön szerint a magyar ellátórendszerek, amelyeket ön is említ, milyen állapotban vannak?

– Úgy látom, hogy bár számos probléma van, ezeket összességé-

hajtása vitathatatlanul konfliktusokkal járt, és sokakat nehéz helyzetbe hozott, de mégis abba az irányba mutat, hogy nőjön az ellátórendszer élettartama.

– Tavaly nyár óta látja el a kar dékáni feladatait. A hároméves megbízatás félidejénél tartunk. Azt kapta, amire számított?

– Annyi biztos, hogy a publikációs intenzitásom szépen megcsappant... Szerencsére viszont akadnak felkérések, amelyeknek muszáj ele-

„Jól képzett társadalomtudományi szakemberek nélkül nem lesznek válaszok az előttünk álló olyan kihívásokra, mint a globalizáció, a digitalizáció vagy a migráció.”

ben többnyire sikerül kezelni. Ez azért fontos, mert hozzájárul a jóléti állam és ellátórendszerének fenntarthatóságához. Gondolok itt akár olyan ellentmondásos intézkedésekre is, mint az előrehozott nyugdíjazás megszüntetése, ami egyébként uniós szintű stratégia. A végre-

get tenni. A hivatalban eltöltött idő tényleg sok minden mástól elveszi az energiát. Tavaly tavasszal, amikor felmerült, hogy megpályázzam a dékáni széket, haboztam, mert nagynak éreztem a kabátot. Az oldotta fel a helyzetet, hogy sikerült olyan csapattal nekivágnom a fel-

adatnak, amely új lendületet adott a karnak. És persze az sem hátrány, hogy 2009-től 2015-ig oktatási dékánhelyettesként dolgoztam, vagyis ismertem a kar működését.

– Mit kell érteni új lendületen?

– Továbbfejlesztettük a kar belső pályázati rendszerét, amely a kollégák konferenciákon való részvételét és tudományos előmenetelét segíti, szándékaink szerint átlátható módon. Aztán itt van a nemzetköziesítési projektünk, amely az eddigi szűk keresztmetszetű idegen nyelvű képzéseink bővítését célozza; alapvetően az angol nyelvű oktatást igyekszünk kiépíteni intézményes keretek között. Most azt keressük, hogy a nemzetközi térben kiket célozzunk meg ezekkel a képzésekkel, de szeretném jelezni, hogy az angol nyelvű programokra magyar hallgatók jelentkezését is várjuk. Azt gondolom, csak nyerhetnek azzal, ha a képzés során egy idegen szaknyelvet is elsajátítanak. Idetartozik még, hogy a kar komoly átalakuláson ment keresztül,

hiszen generációváltás zajlik. A folyamat idén csúcspontot ért el, minősített oktatóink 12 százaléka nyugdíjba vonult. Arra törekedtünk, hogy helyükre legalább PhD-fokozattal rendelkező vagy annak az előszobájában lévő jelentkezőket vegyünk fel. Ennek érdekében komoly pályázati folyamatot indítottunk be, magyar és idegen nyelven történő próbatanítással.

– Szakállas kérdés, hogy kap-e önálló épületet a TáTK. Van remény?

– Ez folyamatos probléma, és ahogy minden dékáni programban, az enyémekben is benne van a megoldásra való törekvés. Napirenden tartjuk a kérdést, és a TáTK-os vezetők talán már kötelező óvatos pesszimizmusa mellett is úgy érzékelem, hogy kancellárunk a korábbi időszakhoz képest jóval komolyabban foglalkozik ezzel az ügygel. A helyzetünk egyáltalán nem ideális: a kar különböző egységeit szinte találomra szórták szét a Lágymányosi Campus északi tömbjében, így egyszerre vagyunk ott a másodiktól a hetedik emeletig. Arról már nem is beszélve, hogy a kari könyvtár a pincében húzza meg magát, és olykor be is ázik. A természetes fény nélküli munkavégzés másfél évtizede komoly erőpróba elé állítja az ott dolgozó kollégákat.

– Milyen jövőt jósol a társadalomtudományoknak? Mint-ha kissé mostohagyerek-szerpbe kényszerülne azoknál, akik a felsőoktatás ügyeit igazgatják.

– Öt éve érezni egyfajta visszaesést a felvételi jelentkezésekben, ami nyilván nem független attól, hogy az erősödő fenntartói irányítás más területeknek ad prioritást. Jól képzett társadalomtudományi szakemberek nélkül ugyanakkor nem lesznek válaszok az előttünk álló olyan kihívásokra, mint a globalizáció, a digitalizáció vagy a migráció. Ha ezekre a jelenségekre jól akarunk reagálni, használnunk kell azt a tudást, amely a társadalomtudományon belül felhalmozódott. Meggyőződésem, hogy ezek az ismeretek olyan, a nemzeti sorskérdéseket feszegető területeken is felértékelődnek, mint a nemzeti kultúra továbbadása vagy az anyanyelv védelme. Összefoglalva: a társadalomtudományok művelését nem adhatjuk fel.

INTERJÚ | JÓNAK LENNI JÓ

„Arra buzdítom az egyetemistákat, hogy merjék az életet választani!”

FOTÓ: MTI

BÖJTE ATYA A HIVATÁSRÓL, A MUNKÁRÓL ÉS AZ ÉLET NAGYSZERŰSÉGÉRŐL

„Nem a pénz hiányzik, hanem a nagylelkűség”

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

– Gondozást említ. Mit értünk ezen?

– Mindig azt csináljuk, amit kell, de legfőképpen azt próbáljuk a gyerekek fejébe verni, hogy ne nyugodjanak bele a sorsukba, és törjenek ki a nyomorból! Úgy tesznek bennünket elképzelni, mint egy jó fogorvost, aki csak a legvég-ső esetben nyúl a fogóért. Előtte fűr, farag, hátha meg lehet menteni a fogat. Ezt valljuk mi is, és próbáljuk mindaddig családi körben tudni a gyereket, amíg lehetséges. Első körben aztán napközi otthonban foglalkozunk velük, és ha már az sem elégséges, akkor az állam által elismert árvaházainkban találunk nekik helyet.

– Ezres nagyságrendben gyűjtöttek maguk köré a fiatalokat. Tetemes összegre becsülném a kiadásait. Hogyan teremtik elő a fedezetet?

– A román állam, ha szűkös-sen méri is, de támogatja az alapítványt. Személy szerint egyébként

én már annak is örülök, hogy ha „magánarvaházként” is, de legalább hivatalosan elismeri a tevékenységünket. Azt szoktam mondani, hogy napi 3 euróból, vagyis nagyjából 1000 forintból már kijön egy gyermek ellátása. Egyharmadát ad-

„Teréz anya szavait szoktam idézni, aki arra jött rá, hogy nem a szegényeket nehéz jól lakatni, hanem a gazdagokat.”

ja a román állam, egyharmadát a nagylelkű adományozók, a fennmaradó részt pedig én prédikálom össze. Tudja, előadásokat tartok, könyveket írok. Szépen fogynak, hála istennek...

– Ha már az adományoknál tartunk, nemrégiben indítottak egy keresztszülői programot is. Ez mit jelent?

– Ha egymillió ember csak 100 forintot ajánlana fel egy évben, akkor a kapott 100 millió forintból mi vígan elboldogulnánk. Csakhogy egymillió embert nehéz külön-külön megszólítani, ezért aztán kitá-láltunk különböző kampányokat. A keresztszülői akció ezek közül az egyik, amelynek az a lényege, hogy a támogatók szárnyaik alá vehetnek egy-egy gyermeket. Akár többen is összeállhatnak, és ha küldenek nekem egy levelet, hogy mindennemű gyermekre milyen korosztályból, az ország mely részéről gondoltak, akkor eljuttatom hozzájuk az adatokat. És ha a gyerek is beleegyezik, akkor szorosabb viszony is létrejöhet. Lehet levelezni, látogatni, elvinni vakációzni, szóval egy kicsit bábáskodni felette. A részletek a www.magnificat.ro és a www.devaigyerekek.hu weboldalakon olvashatók.

– Az év végéhez közeledünk, milyen esztendőt tudhatnak maguk mögött?

– Azt mondanám, hogy örülök annak, hogy megértük... Egy-két

kéz azért eltörött, az egyik gyerekünk egy sikeres szív műtéten is átesett, de amúgy eseménytelen éven vagyunk túl. Úgy érzem, a gyerekek többsége jól vette az eléjük kerülő akadályokat, és pozitív irányba fordították a sorsukat. Ha egy futballmérkőzéshez kellene hasonlítanom 2016-ot, akkor úgy fogalmaznék: ha 10-0-ra nem is, de 6-3-ra biztosan mi győztünk.

– Hadd kérdezzem meg arról is, hogy a maga mögött hagyott közel huszonöt év nem volt-e elég? Jól tűri még a gyerekszívajt?

– Hát, mit csináljak, ha egyszer szeretem ezt a feladatot? Véssék az eszükbe, hogy az ember bármi-be foghat, minden mulandó, csak a lelke nem, mert az halhatatlan. Az azért olykor komoly izgalom-mal tölt el, ha eszembe jut, hogy az általam is nevelgetett gyerekek egyszer majd szembejönnek velem az örökkévalóságban. És ott a jó eredményeim – ugyanúgy, mint az elnagyolt húzásaim – bennük

visszaköszönnek majd. Azt azért elismerem, hogy kemény kihívás a miénk. Mindig megkérdézik, hogy mit kívánok magamnak. Úgy felelek, hogy konkurenciát. Hiszek benne, hogy ha az evangélium terjesztésében többen dolgoznánk, azok is sokasodnának, akik a szeretet útjára lépnek.

– Kicsoda Bőjte Csaba tulajdonképpen? Pap vagy a szociális munkás?

– A főállásom nem a szegények gondozása, hanem az evangélium hirdetése. Tudja, miért? Mert ha az utóbbit jól csinálom, az előbbi magától megoldódik. A papnak nem ruhát kell osztania, hanem az embereket megtérítenie. Csak így számolhatók fel a szociális gondok. Teréz anya szavait szoktam idézni, aki arra jött rá, hogy nem a szegényeket nehéz jól lakatni, hanem a gazdagokat. Én is így látom. Nem szegénység van, hanem kapzsiság. Nem a pénz hiányzik, hanem a nagylelkűség. De az is biztos, hogy nem az én misszióm megoldani a világ baját. Nekem az a teendőm, hogy rámutassak: jónak lenni jó, jó ügy lehajolni egy gyerekhez, és hogy folyton emlékeztessenek arra, Isten nem teremt selejtet.

– Hogy áll a munkatársak terén? Hányan dolgoznak az alapítványnál?

– Közel 300 kollégám van, mégis azt mondom, hogy emberhiányban szenvedünk. A munkás kevés, az aratnivaló sok. Azt tapasztalom, hogy a segítők nagy része irányítani jön, nem dolgozni. Pedig mi olyanokat keresünk, akik nem piros körmökkel mutogatnak, hanem magukhoz ölelik a gyereket, és megvigasztalják. Enélkül nem lehet megjavítani a világot. Szóval van bennem némi csalódás a keresztény értelmiség kapcsán, amely mettől műveltebb, attól távolabb kerül a munkától.

„Ha az evangélium terjesztésében többen dolgoznánk, azok is sokasodnának, akik a szeretet útjára lépnek.”

– Hadd kérjem meg rá, hogy a karácsonyi ünnepek kapcsán fogalmazzon meg egy útravaló üzenetet az ELTE-seknek...

– Arra buzdítom az egyetemistákat, hogy merjék az életet választani, belevágni a feladatokba, alapítsanak minél hamarabb családot, és vállaljanak gyermekeket! Ne vacilláljanak sokat, döntsenek! Nem igaz, hogy karrieristának lenni kifizetődőbb. Gondoljanak csak bele: ha annak idején a Szűzanya és Szent József nemet mondanak a gyermekre, vajon hány szobrot farigcsált volna róluk az utókor?!

KARÁCSONY | EGY ÜNNEP, EZER SZOKÁS

Ha a gyermek kérdez, mi pedig szeretnénk válaszolni...

Mit mondanak a szavak?

A magyar karácsony szó a szláv „korcsun” szóból ered, amely lépőt, átlépőt jelent, így a szó az új esztendőbe való átlépésre utal. Az angol Christmas Jézus Krisztus nevéből ered, ezzel szemben a német Weihnacht és a holland kerstmis szent éjt jelent. A francia noel, az olasz natale, a spanyol navidad, valamint a walesi nadolwg egyaránt a latin natalis (születés) szóból fakadnak.

Miért éppen december 25-e?

A karácsony 325 és 335 között keletkezett Rómában, eredetileg azzal a céllal, hogy lezárja a Jézus Krisztussal kapcsolatos vitákat... Az ünnep napjának kiválasztása sok fejfájást okozott akkoriban, mivel Jézus születésének időpontját illetően számos nézet létezett. A választás végül azért esett december 25-ére, hogy ellensúlyozzák a Sol invictis (legyőzhetetlen nap) pogány ünne-

pet: így lett a nap a „Sol Salutis”, tehát az üdvösség napjának ünnepe.

Hogyan ünnepelnek máshol?

Ausztráliában a Mikulás száját nyolc fehér kenguru húzza. A karácsonyi vacsorát a szabadban fogyasztják, majd kriketteznek, Új-Zélandon pedig hideg sonkát és jégbe hűtött sört fogyasztanak. A finnek a Mikulás érkezése előtt szaunáznak, Kenyában a templomokat szalagokkal és léggömbökkel díszítik fel, míg Mexikóban csengettyűkkel feldíszített rudakkal vonulnak az utcán. A letteknél a Mikulás 12 napon át folyamatosan hozza az ajándékokat, Spanyolországban pedig nemcsak a Mikulás hoz ajándékot, hanem a január 6-án érkező három bölcs is.

KOVÁCS LÁSZLÓ, AZ EÖTVÖS MŰVÉSZETI EGYÜTTES IGAZGATÓJA

„A karácsonyi koncert jelenti az origót”

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

– Mit jelent a karácsony az ön és a zene szótárában?

– Számomra a karácsony az a közösségi ünnep, amely kizárólag pozitív elemeket hordoz. Amit ünnepeünk, az a *születés*, a *boldogság*, a *szerelem*. Sajnálom, hogy keveseknek sikerül kivonni magukat abból a stresszből, ami a karácsony előtti időszakot jellemzi. Amikor az előttünk álló, magunk által, magunknak kiosztott feladatokat próbáljuk (túl)teljesíteni. Mindezeket tulajdonképpen már szeptemberben elő kellene készíteni, hogy az ünnep tényleg ünnep legyen. A karácsony hagyományosan nagy lehetőséget jelentett a zene, a zeneszerzők számára. Az ünnepeket képes volt olyan szintre emelni, ami csak nagyon kevés egyéb művészeti ágban sikerül. Mivel az ünnepek a szerzők számára kiemelt publicitást biztosítottak, az évszázadok során sora születettek az erre az alkalomra írt remekművek.

– És mit jelent az ünnepi időszak az együttes számára?

– Az ELTE Művészeti Együttes életében a karácsonyi koncert jelenti az origót a tanév közepén; a szeptemberben indított tanulási folyamat itt csúcsosodik ki, és ez indít el egy új folyamatot, amely elvezet a tanév végi koncertjéig. Ez az a koncert, amely iránt legnagyobb a közönségünk érdeklődése, és amely mindannyiunk részére különleges hangulattal bír. Az ELTE Bartók Béla Énekkara és Egyetemi Koncertzenekara évtizedek óta ad karácsonyi koncertet, sőt idén már a harmadik alkalom, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel két előadást is tartunk.

– Milyen műsorral készülnek?

– A műsorválasztás egy része nyilvánvalóan harmonizál a karácsonyi szellemével, de nagyon sze-

retem, amikor olyan darabok is elhangozhatnak, amelyek azok számára is zenei élményt jelentenek, akik nem rendszeres koncertlátogatóink. Így idén az első részben Händel Messiásából lesz egy összeállítás, majd Wolf Péter Trombitaversenyével folytatjuk, ami az együttesünk rendelésére született meg. Ezután az énekkar kerül előtérbe, három gyönyörű kompozícióval. Most először, a karácsonyi koncerten Bolyki Balázs szólójával adunk elő két gospel, a Happy dayt és a Leonard Cohen-féle Halleluját.

Az ELTE Művészeti Együttes ünnepi koncertjei:

ELTE Aula Magna (V. kerület, Egyetem tér 1-3. I. emelet)
2016. december 18., vasárnap
16 és 19 óra.

TIPPEK AZ ÜNNEPI ASZTAL KÍNÁLATÁNAK SZÍNESÍTÉSÉHEZ

A ház ajánlata

ELTE

Az adventi időszakban nemcsak a lakás dekorálására és az ajándékok beszerzésére kell időt hagyni, hanem arra is, hogy alaposan végiggondoljuk az ünnepi menüsört.

Az ünnepi vacsora a legtöbb esetben három-négy fogásból áll, amelyek egy részét előre el lehet készíteni. A különféle hideg levesek mellett a saláták, hideg előételek, hidegtalok is nyugodtan elkészíthetők egy nappal korábban. Az a jó, ha a karácsonyi fogások fele már a hűtőben vagy a sütőben pihen, és csak a főétel köretét, esetleg a frissen sült húst kell akkor készíteni, amikor mindenki megérkezett. Ha nem szeretnénk napokig a konyhában állni, célszerű olyan menüvel készülni, amely mindenki számára ideális, s maximum csak a főfogás és a sütemények esetében kell több alternatíváról gondoskodni.

A klasszikus menü esetében jóféle halászlével lehet indítani a vacsorát, majd készíthetünk egy adag sült pulykát. Nem kell egész madárral megbirkózni, érdemes inkább pulykamell-szeleteket megtölteni mindenféle földi jóval, és ezeket kisütetni. Ha egyben sült szárnyast szeretnénk, akkor jó választás a kacsa, amely ízletes, kiadós, de nem túl nagy. Ha azt szeretnénk, hogy ropogós, omlós legyen, a kacsát áztassuk be 12 órára sós vízbe, majd szegfűszeges, narancsos, vaníliás pácban is álljon legalább ugyanennyit. Ezután már mehet is a sütőbe.

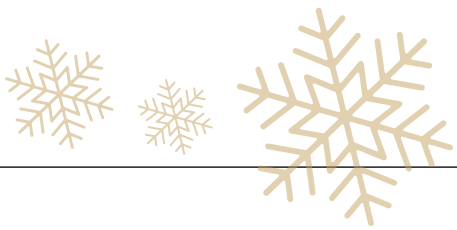
Köretnek kipróbálható az egyre nagyobb népszerűségnek örvendő édeskrumpli, akár főzve, akár *hasselback* módra elkészít-

ve, vagy püré formájában. A köret mellé kínálhatunk sült vagy főtt zöldségeket angol módra, és gesztenyével kevert főtt kelbimbó is asztalra kerülhet.

A főfogás mellé adhatunk különféle salátákat. Az ünnep egyik kedvelt salátája a francia saláta, de bármilyen más, majonézes salátával is komoly sikert érhetünk el, sőt ha nem szeretnénk bajlódni a meleg körettel, akkor előre elkészített térsalátát is kínálhatunk.

A desszertek közül érdemes legalább egy nagy klasszikust elkészíteni. Nem feltétlenül kell tíz rúd bejglinek vagy nagy tepszi flódninak az asztalon lennie, zserbószalagot, kakaókrémes töltelékkel készített fatörzset, mézeskalácsot vagy vaníliás kiflit is süthetünk. Ha nincs kedvünk és időnk sütni, akkor akár egy tojáskörös tiramisut is adhatunk az ünnepi menü zárásaként.

TUDOMÁNY | ÜNNEPI SZÓCIKKEK

FOLYAMATOSAN CSÖKKEN A „FEHÉR KARÁCSONY” ESÉLYE

Melegedőben

ELTE

A Kárpát-medencében hosszabb távon várhatóan csökken a hó formájában lehulló és tartósan megmaradó csapadék valószínűsége – magyarázza szakszerűen a „van hó/nincs hó” kérdéskört lapunknak dr. Pongrácz Rita, az ELTE Meteorológia Tanszékének adjunktusa.

– Régen tényleg gyakoribb volt a fehér karácsony, vagy csak az emlékeink csinál meg minket?

– Az emlékeink valóban csálókák lehetnek, mivel sok szubjektumot tartalmaznak. A kérdés objektív vizsgálatához elsőként azt kell tisztázni, hogy pontosan mit értünk „fehér karácsonyon”. Amikor december 24-én esik a hó, vagy összefüggő hótakaró fedi a tájat, vagy amikor a karácsonyi ünnepek alatt bármelyik napon, esetleg a karácsonyhoz tartozó három nap mindegyikén teljesül a két említett feltétel egyike? A válasz nagymértékben függ attól is, hogy az egész or-

szágra, Budapestre vagy az ország egy jelentősebb hányadára gondolunk-e. Ezekről, az objek-

tív elemzést megkövetelő pontoktól függetlenül a megbízható mérési idősorok egyértelműen alátámasztják a hazai éghajlat melegedését, ami természetesen a téli évszakra is igaz. Általános tendenciaként az adatok a hó formájában hulló csapadék gyakoriságának csökkenésére engednek következtetni.

– Milyen szélsőséges időjárási viszonyokat lehet említeni az elmúlt évtizedek karácsonyi időszakából?

– A kérdés pontos megválaszolásához a fenti, objektív vizsgálatok elvégzésére lenne szükség. Mivel ilyen statisztikai elemzéseket nem készítettünk a Meteorológiai Tanszéken, csak a saját élményeimre tudok hagyatkozni. Még általános iskolás voltam, amikor éppen a téli szünet utáni napokban, 1987. január legelején óriási havazás volt, az iskolák zárva maradtak. A települések hosszan el voltak zárva a külvilágtól, még az alapvető élelmiszereket is helikopterrel szállították. Nem volt tömegközlekedés, nagynéném Budán, a Martinovics-hegyen lakott, hátizsákkal indult el a nagy hóban, hogy a családnak beszeresse a legfontosabb háztartási cikkeket. Arra sajnos már nem emlékszem, hogy ebben az évben fehér volt-e a karácsony...

MIT MOND A TUDOMÁNY?

A légkör viselkedését leíró fizikai egyenletrendszer bonyolultsága miatt az időjárás-előrejelzés megbízhatónak tekinthető időtávja nagyjából egy hét. Az elmúlt hosszabb időszak statisztikai vizsgálata alapján azonban előfordulási gyakoriságokat lehet megadni, amelyek egy adott évben vagy teljesülnek, vagy sem. Az emberi tevékenység hatásának jövőképeit felhasználó modellszimulációk ugyanakkor egyértelműen azt valószínűsítik, hogy a Kárpát-medence térségében a téli csapadék mennyisége és gyakorisága ugyan valószínűleg növekedni fog, ám a várható további melegedés miatt a hó formájában hulló és tartósan megmaradó csapadékok gyakoriságának csökkenésére kell számítani.

DR. ORLÓCI LÁSZLÓ, AZ ELTE FÜVÉSZKERT IGAZGATÓJA

A karácsonyfátartás és a téli virágaink titkairól

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Tegyük hűvösre!

Érdemes mindig a legkésőbb kivágott fenyőfát megvásárolni – erről esetleg az eladó tud felvilágosítást adni; a hazai termelőktől mindig frissebb árura számíthatunk. Hogy a fenyő minél később hullassa le a leveleit, hűvös, legfeljebb 18 fokban kell tartani, és a lehető legkésőbb kell fűtött helyiségbe állítani.

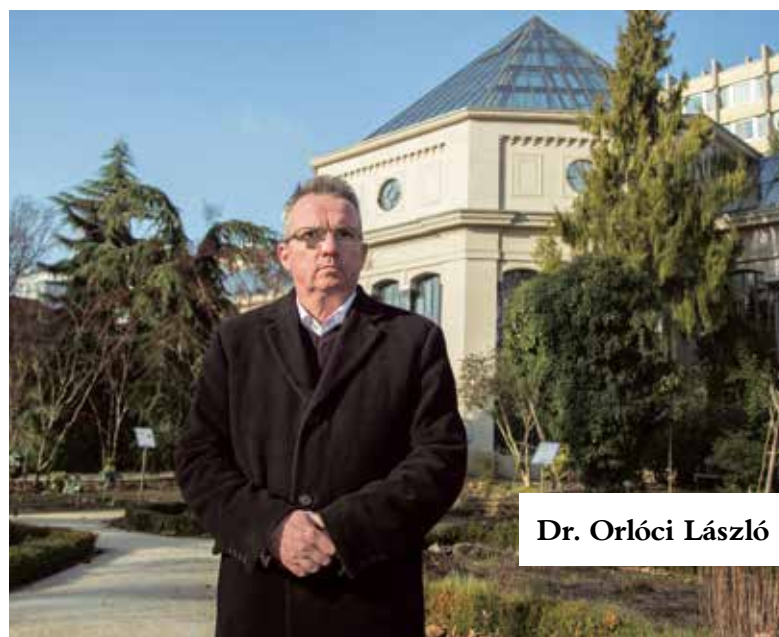
Kezeljük sóoldattal!

A vásárlást követően érdemes kezelni a fenyőfát, vagy eleve kezeltet beszerezni – ez jelentheti a lomb-

zat nedvesítését, viaszos oldat rápermetezését, valamint a friss vágási felületen át vizes vagy nagy töménységű sóoldatos áztatást is.

Figyeljünk a földlabdára!

A földlabdás, cserepes fenyőt is csak az utolsó pillanatban vigyük be a szobába, minél alacsonyabb tartási hőmérsékletre, a bevitelnél figyelve a fokozatosság elvére. A földlabda nem száradhat ki, de érdemes párasítani a lombzatot is. Az ünnepek után minél előbb – de fokozatosan – kell visszavinni a növényt a hűvösbe. Átteleltetni fagypontra feletti, de hideg és világos helyen a legjobb, ha a szabadba visszük, takarjuk be jól a földlabdát. Fagymentes napokon pedig öntözzük – nemcsak a tövét, hanem a lombját is.

Dr. Orlóci László

Hogyan időzítsünk?

Sok virágzó növény virágzását a kertészek adott alkalomra időzítik, ezt azonban otthoni körülmények között csak nehezen lehet megvalósítani. A nappal hossza iránt érzékeny (úgynevezett fotoperiodikus reakciójú) növények elvben az év bármely időszakában virágoztathatók. E csoportban találhatók hosszú és rövid nappalos növények, a karácsonyi kaktusz például pont az utóbbi körbe tartozik. Az „időzítést” otthon nehéz kivitelezni, mivel a kezelést már ősszel el kell

kezdeni, vagyis a megvilágítottságát mindennap 11 óránál rövidebb időtartamra kell csökkenteni sötétítéssel, de ebben például a lakás

mesterséges fényforrásai is zavart okozhatnak.

A mikulásvirág megmaradó szépségéről

Fényérzékeny növény a mikulásvirág is, átteleltetni csak nagyon világos és nem túl meleg szobában lehet. A tavaszi átültetés után június elejétől szeptember végéig szabadban árnyas helyen is nevelhetjük. A tartós növényeket elvirágzásuk után meg kell tisztítani az elszáradt részekről, ezek világos és nem túl meleg helyen általában könnyen átteleltethetőek. Átültetni tavasszal érdemes, mindig egy mérettel nagyobb cserépbe, folyamatosan ellátva őket tápanyaggal, illetve akkor kell metszeni is.

Díszítsünk növényekkel!

Karácsonyi díszként szolgálhatnak a piros boglyós, örökzöld, lomblevelű cserjék, amelyek az utóbbi években itthon is terjednek (magyal, dérbabér vagy hangafélék). Divatosak még ilyenkor az orchideák, a cinerária, esetleg a hajtatott hagymások, tulipán nárcisz vagy krókusz is.

KÖSZÖNTŐK | KARÁCSONYI DÍSZBEN

ADY ENDRE:

Karácsony – Harang csendül...

I.

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.
Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.
A templomba
Hosszú sorba'
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.
Míntha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme sűgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

II.

Bántja lelkem a nagy város
Durva zaja,
De jó volna ünnepelni
Odahaza.
De jó volna tiszta szívből
– Úgy mint régen –
Fohászkodni,
De jó volna megnyugodni.
De jó volna, mindent,
Elfeledni,
De jó volna játszadozó
Gyermek lenni.
Igaz hittel, gyermek szívvel
A világgal
Kibékülni,
Szeretemben üdvözülni.

III.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Óh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánja lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

DR. MEZEY BARNÁNAK, AZ ELTE REKTORÁNAK ÜNNEPI ÍRÁSA

Az átkaroló csoda

Gyerekkoromban gyakran esett a hó.

Volt, hogy hetekig gázolhattunk a porhanyós fehérségben. A Népköztársaság útján a hómunkások hegyeket építettek a lehullott hóból, amire éjszaka újabb rétegek rakódtak. Kitapostuk a sokszor másfél méteres buckasor tetején az ösvényt magunknak, ami csak a mienk volt, gyerekeké. Reggel alig vártuk az indulást az iskola felé, hogy közben a „hegyen” csatangoljunk. Nem volt veszélyes, mert az úton ritkán dübörgött végig egy-egy 1-es jelzésű Ikarus autóbusz vagy suhant el egy hivatali ZIM gépkocsi. Miénk volt az út.

Amikor leesett a hó, ujjongás töltött el. A puha fehérség mindent belepelt, eltakarta a csúf, hámló vakolatot, a hiányos tetőket, a szürke aszfaltot, és csillogó ruhába öltöztette a várost. A zajok elhalkultak, a város alig morajlott, a szél a gyermekkiáltozást hozta inkább el a mellékutcákba. Szánkóval a hátunkon szaladgáltunk, és boldogok voltunk. Az utcában egyetlen autómatuszálem, egy Mercedes parkolt, raj-

ta nem sokáig volt érintetlen a hó. Gyerekeknek nyomai jelezték a hógolyóhoz szükséges mennyiségek helyét, s hamarost természetangya-várra emlékeztetett az öreg jószág.

Gyerekkoromban gyakran esett a hó. Esett Szentestén is, fehérek voltak a karácsonyok. A vastag fehér takaró körbefonta a házat, belepelt a kertet, csöndet és méltóságot hozott az ünnepbe. A jégvirágos ablakhoz nyomott orral lestünk kifelé a kavargó pelyhek felé a jó meleg szobából, ahol az esti a vacsora süteményes illata kavargott már, ahol apám valamiért bezárkózott a nagyszobába (s ahol nagyapám szerint az angyalokkal tárgyalt), hogy azután felpattanva a nagyajtó beléphecsünk a varázslatos, gyertyafényben, ezüst és arany színekben pompázó fenyőillatú rejtély felfedezésére.

Akkoriban nem voltak nagy ajándékok. Egy könyv, egy műanyag kisvona, egy ólomkatoná. De nem is ez volt a lényeg. Fogtuk egymást és átkarolt bennünket a csoda, amit szeretetnek hívnak. Együtt voltunk, kint az akkora már kissé kékesen csillogó, csikorgó hideg, bent a narancssárga gyertyaláng meleg. Gyerekkoromban gyakran esett a hó.

*Magam és a Kancellária minden munkatársa
nevében békés, meghitt karácsonyi ünnepeket
és boldog új évet kívánok egyetemünk minden
polgárának!*

Dr. Scheuer Gyula kancellár

*Boldog karácsonyt, és sikeres új évet kívánunk
minden kedves olvasónknak!*

*Jövőre
újra találkozunk!*

*Az ELTE Hírek
szerkesztősége*

*„Áldott, békés karácsonyi ünnepeket
és eredményekben gazdag új esztendőt kívánok
Egyetemünk minden dolgozójának!”*

Dr. Borhy László – dékán

IMPRESSZUM

ELTE Hírek
Az Eötvös Loránd Tudományegyetem lapja

Felelős kiadó: ELTE Szolgáltató Központ
Elérhetőségek: e-mail: eltehirek@kancellaria.elte.hu | tel: +36 1 411 6500/1358
Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
ISSN 2498-8162